

Buława

- Czas powstania XVII w.
- Miejsce powstania Persja?
- Wymiary długość: 59 cm
- Numer inwentarzowy ZKWawel 166
- Muzeum [Zamek Królewski na Wawelu Państwowe Zbiory Sztuki](#)
- Dostępność Skarbiec Koronny
- Tematy [władza](#), [wojna](#), [stroje](#)
- Technika [trybowanie](#), [cyzelowanie](#), [rytowanie](#), [niello](#), [kameryzowanie](#), [odlewanie](#), [emalia](#)
- Materiał [złoto](#), [rubiny](#), [emalia](#), [turkus](#)
- Data pozyskania 1959, zwrot z Kanady
- Prawa do obiektu Zamek Królewski na Wawelu Państwowe Zbiory Sztuki
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, 2014
- Tagi [techniki zdobnicze](#), [militaria](#), [insygnia](#), [3D plus](#), [domena publiczna](#)

Głowica buławy w kształcie gruszkowym, pokryta drobnym ornamentem roślinnym, gęsto wysadzana

turkusami i rubinami oraz dekorowana medalionami inkrustowanymi błękitną emalią. Trzonek podzielono na trzy segmenty: dolny i górny zostały ozdobione podobnie jak głowica, natomiast środkowy – spiralnie biegnącą niellowaną wicią roślinną.

Buława, czyli broń obuchowa złożona z trzonka i kulistej bądź gruszkowej, pełnej głowicy, była w Polsce w wiekach XVII i XVIII znakiem najwyższej godności wojskowej – hetmana. Obecnie skrzyżowane buławy oznaczają w wojsku polskim stopień marszałka. Bogato zdobione okazy tej broni zachowane w polskich zbiorach (importowane ze Wschodu oraz z Węgier, a także wykonane w miejscowych warsztatach) łączone są często, na podstawie mniej lub bardziej wiarygodnej tradycji, z konkretnymi postaciami historycznymi. Prezentowany egzemplarz uchodzi za własność rodu Rzewuskich. W XVIII wieku urząd hetmański piastowali: Stanisław, Waclaw i Seweryn Rzewuscy, jednak dziś niemożliwe jest rozstrzygnięcie, do którego z nich należała buława.

Wawelska buława jest okazem luksusowej broni paradnej. Jej proveniencja artystyczna jest trudna do jednoznacznego określenia. Ze względu na kompozycję oraz typ dekoracji można by ją zaliczyć do wyrobów tureckich, jednak charakterystyczne, wykwintne zestawienie złota i błękitnej emalii skłania badaczy do uznania jej za dzieło perskie. Bardzo podobne buławy przedstawiono na portretach królewicza Władysława Zygmunta Wazy (Muzeum Pałac w Wilanowie) oraz hetmana wielkiego litewskiego Michała Kazimierza Radziwiłła zwanego Rybeńko (Muzeum Narodowe we Wrocławiu). Buława była rewindykowana z Orużejnej Pałaty w Moskwie w roku 1924, następnie ewakuowana z Polski w roku 1939, została zwrócona z Kanady w roku 1959.

Opracowanie: Krzysztof Czyżewski (Zamek Królewski na Wawelu), Redakcja WMM, © wszystkie prawa zastrzeżone